

ANIC's

ANIC's zijn de Aziatische 'newly industrializing countries' – Zuid-Korea, Taiwan, Singapore en Hongkong met Thailand en Maleisië op hun hielen – waarover zoveel te doen is. Waaraan hebben zij hun economische succes te danken? Wat is de huidige situatie in de Oost- en Zuidoostaziatische regio en hoe ziet de toekomst er uit?

Er bestaan vele manieren om economische-groeibeleid in verschillende categorieën in te delen. In dit geval is de beste classificatie de volgende:

- de periode van eenvoudige importsubstitutie;
- de periode van complexe importsubstitutie;
- het stadium van arbeidsintensieve exportpromotie;
- het stadium van kapitaal- en technologie-intensieve exportpromotie.

ANIC's hebben de tweede periode overgeslagen en zijn rechtstreeks van de eenvoudige importsubstitutie overstapt naar de exportpromotie. Hongkong heeft zowel de eerste als de tweede periode overgeslagen en is rechtstreeks de export ingestapt. Zuid-Korea en Taiwan gingen van 1 naar 3 zonder tijd te verliezen in de riskante tweede periode. Hongkong en Singapore zijn omstreeks 1980 van 3 overgegaan naar 4.

Het eerste geheim van het ANIC-succes is dat zij niet alleen de juiste categorie als entree hebben gekozen, maar ook op het juiste moment naar een ander stadium zijn overgestapt. In vergelijking hiermee is het Latijnsamerikaanse voorbeeld verhelderend. Die landen zijn of te lang in een bepaald stadium – 1 en 2 – blijven hangen, of zijn hals over kop een volgend stadium ingevlogen. In beide gevallen is het resultaat contra-productief geweest.

Het tweede geheim van het succes van ANIC's als Zuid-Korea en Taiwan is dat zij een herverdeling van inkomen en vermogen hebben gekend voordat de periode van sterke economische expansie begon. Om redenen die niets met visie of inzicht te maken hebben, maar alles met de omstandigheden in die landen aan het eind van de jaren veertig en het begin van de jaren vijftig, zijn er belangrijke landhervormingen en andere herverdelingsmaatregelen doorgevoerd. Het gevolg van deze maatregelen, die werden genomen toen de instituties nog niet waren versterkt, was dat de economische groei evenwichtig is geweest, in die zin dat de verdeling van de vruchten van die groei vrij billijk

L.J. Emmerij

was. Daardoor was de economische groei niet alleen zeer snel maar ook 'sustainable'.

Het derde geheim van het ANIC-succes zou gelegen zijn in het Confucianisme, dat in Azië ongeveer dezelfde rol speelt als in de Weberiaanse opvatting het protestantisme in het westerse kapitalisme. Persoonlijk vind ik dit soort stellingen over de rol van godsdienst en ras (Chinezen!) nogal twijfelachtig, maar ik geef het weer om volledig te zijn.

Het resultaat van dit alles is een indrukwekkende economische groei, grote overschotten op de lopende rekening van de betalingsbalans, machtige concurrentiekracht in steeds meer sectoren en een intensiever lonken van de OECD-landen in hun richting. Tegelijkertijd is er een grote complementariteit gegroeid tussen de ANIC's doordat zij zich in verschillende richtingen hebben gespecialiseerd via natuurlijke of bevochte comparatieve voordelen.

Maar er is meer aan de hand. De hele Oost- en Zuidoostaziatische regio is in snelle beweging. Japan is bezig met een nieuwe ronde van economische herstructurering, onder meer in het licht van de handelsconflicten met de VS en van de opwaardering van de yen sinds 1985. Dit Japanse herstructureringsbeleid gaat gepaard met een stimulering van de binnenlandse vraag en een versnelling van de kapitaalexport. De Japanse markt zal daardoor toegankelijker worden voor ontwikkelingslanden in de regio en vooral voor de ANIC's. Verder constateren we een snelle uitbreiding van de Japanse directe investeringen in de ANIC's sinds 1985. Er is zodoende niet alleen sprake van een

groeïende economische complementariteit tussen de ANIC's onderling, maar ook tussen Japan en de ANIC's.

Dat is nog niet het einde van het verhaal. Ook China en de ASEAN-landen komen steeds meer naar voren in deze regionale arbeidsverdeling. China ontvangt, via zijn exportzones, steeds meer arbeidsintensieve activiteiten die de ANIC's daarheen 'herstructureren', terwijl zij zelf van de derde naar de vierde (de kapitaal- en technologie-intensieve) exportperiode overstappen. Zowel Japan als de ANIC's investeren ook steeds meer in de ASEAN-landen, zoals Thailand, Maleisië, Indonesië en de Filippijnen.

Zo is er een formidabele regionale economische machine in opbouw waarin de ANIC's steeds meer een sleutelrol vervullen. Zij doen dit door:

- het overhevelen van arbeidsintensieve bedrijfstakken naar andere landen in de regio;
- het vergemakkelijken van de productie aldaar door directe investeringen en andere vormen van technologie-overdracht; en
- het verschaffen van toegang tot hun markten voor de produkten die in de omliggende landen gemaakt zijn.

In deze regionale arbeidsverdeling volgens het 'vliegende-ganzenmodel' wordt de rol van Japan als leidende gans steeds meer overgenomen door de ANIC's.

De rol van de ANIC's als exporteur van technologie naar andere landen in de regio wordt ook belangrijker. De ANIC's brengen geen technologische innovaties voort, maar wel een constante stroom van marginale veranderingen en verbeteringen. De ANIC's zijn tussenschakels in het verkeer tussen de westerse en Japanse technologie en aangepaste versies daarvan voor gebruik in China en de ASEAN-landen.

De contouren van de regio voor het begin van de volgende eeuw zijn nu wat duidelijker geworden. Er zal een groot Chinees blok zijn ontstaan, bestaande uit de Volksrepubliek, Taiwan en Hongkong; er zal sprake zijn van een grote mate van economische integratie tussen Japan, de ANIC's en de ASEAN-landen; ten slotte zullen we een indrukwekkende groeipool zien ontstaan die Japan, Groot-China, ANIC's en ASEAN bestrijkt en steeds meer als één blok met één stem zal optreden. Dit is de Pacific-OECD van de toekomst.

L.J. Emmerij